

følge det ærede Medlem fra Aſens (S. Pedersen), ſom vil have Friheden indſkrænket. De Grunde, ſom anføres i Andragendet, ſaaledes, ſom det fremſendes i Betænkningen, vilde ogſaa forekomme Enhver høiſt mærkelige; det er Ting, ſom de gode Andragere ſelv ikke kunne vide videre Beſted om, og vil man gaa ſaa vidt at ſige, at der kan findes og rimeligviſ ogſaa finder Misbrug Sted — ja, hvorfor ikke? — og derfor bør denne Frihed hæves, ſaa bør man jo gaa videre og ſige: Lad os forbyde Urtekræmmere at handle, thi det hænder jo ſtundom, at de handle med Giſte, for at bruge Landſtingets og Regjeringens Udtryk, og i mange andre Tilfælde vilde man komme til at ſtride ind, hvis man vilde følge den Regel, at man afſtafede Brugen for at hindre Misbrugen. Jeg tror heller ikke, at man pleier, naar der kommer Andragender i denne Retning, at rette ſig derefter, fordi der finder Misbrug Sted af en Art, ſom hæves. Handlende og Andre, ſom have Interesſe af at ſe de Paagjældende paa Fingrene, henvende ſig i ſaa Tilfælde til Politiet, og det ere alle vi Andre ogſaa henviſte til, naar der ſter Noget, hvorved man træder vore formentlige Rettigheder eller Interesſer for nær. Jeg tror virkelig heller ikke, at Politiet er ſaa meget uwilligt til at komme ſaadanne Krav indse, tværtimod, man har Exempler paa, at Politimestre med den ſtørſte Iver og Sherdighed — jeg kan næſten ſige — forſølge ſaadanne Handlende. Der er nylig faldet Dom i en ſaadan Sag for Høieſteret. En Underrettsdommer havde anholdt en ſaadan Mand, konfiskeret hans Varer og ſaaet ham dømt ved Underretten, Sagen kom til Overretten, og uagtet Underrettsdommeren havde ſtattet nye Beviſligheder frem, friſkjendte dog Overretten den vedkommende Mand. Men den paagjældende Underrettsdommer var ſaa ivrig for at ſaae Sagen videre, at, uagtet baade Bødens og Varernes Verdi tilſammen ikke naaede den appellable Sum, indankede han dog Sagen for Høieſteret, hvor den ſelvfølgelig blev afviſt, da Sagen ikke var ſaa høi, at Sagen kunde foretages for Høieſteret. Jeg tror derfor ikke, at man kan tvivle om, at Politiet de fleſte Steder i Landet — ſaadanne Exempler findes paa flere Steder — vil viſe tilſtrækkelig Iver i diſe Sager, og det ſaar jo tilmed overordentlig ſtærke Opmuntringer fra viſe Handlendes Side i Kjøbſtæderne. Men lad os ikke her give os til at lade Lovgivning udføre Politiets Gjerning, ſaa lidt ſom vi bør gaa til at afſtaffe en Frihed, fordi ikke Alle have den.

Alberti: De Forſlag, ſom de 49 Kjøbſtæders Handelsforeninger her have ſaaet frem, ere af betydende Omfang. Om der vil komme Noget ud af alle diſe Forſlag i Fremtiden, kan jeg ikke ſige, men hvad der ſtaar klart for mig, er, at alle Forſlagene gaa i reaktionær Retning og gaa ud paa at indſkrænke den Frihed i Gaandværts-

drift, Handel og Næringsdrift, ſom blev given ved Næringsloven af 1857. Ja, Forſlagene gaa endogſaa meget videre, idet de tilbøieligt at indſkrænke den Handelsfrihed, ſom Noſſilde Stænder fremtalte, og den var ſandelig ikke ſtor. Den bevægede ſig mellem Tryk af Kjøbſtæder og af Laug; det veed Enhver, ſom har levet paa den Tid. Overensſtemmende med de Forſlag, ſom nu her ere fremkomne fra de 49 Kjøbſtæders Handelsforeninger, tilſigter jo et Mindretal i Udvalget at indſkrænke eller ſaae den høitærede Miniſter til at gjøre et Forſlag om at ophæve den Handelsret, ſom er tillagt jydſke Udhandlere. Jeg anſer dette for at være en Sag af megen Vigtighed, ikke blot for de paagjældende Udhandlere, men ogſaa for de paagjældende Forbrugere hele Landet over. Thi det veed ogſaa Enhver, og det maa de Herrer Forſlagsſtillere af Mindretallet ogſaa vide, at det er denne Handel, ſom forſyner den ſtore Mængde af Befolkningen med billige og gode Udvarer, og derfor ſiger jeg, at det allerede har en ſtor Betydning, hvis dette Forſlag ſkulde kunne ſættes igjennem. Men det gaar i Virkeligheden meget videre; thi de Herrer Forſlagsſtillere kjende ſlet ikke Lovgivningen, og det kan ikke nytte Noget, at den ærede Rigsdagsmand for Bornholms 1ſte Valgtreds (Roſob) blev forbauſet over ſin egen Uvidenhed, thi deſuagtet vedbliver Lovgivningen lige ſuldt at ſtaa i Kraft. Det er ikke blot Reſkriptet af 1741, ſom berettiger unge Karle — det er jo dem, man er paa Nakkens af — til at drage omkring og ſælge Udvarer, nei, denne Tilbøielſe er gjentagen og udvidet til alle unge danſke Karle — ikke blot dem i Hammerum Herred — ved Loven om Handelsret paa Landet af 23de April, 1845, og naar det ærede Mindretal kommer her med et Forſlag om at ophæve den Handelsret, der tilkommer Hammerum Herred eller rettere ſagt Befolkningen i de 4 Herreder i Sylland: Hammerum, Lyſgaard, Bølling og Alſborg, — de 4 Herreder, ſom fra gammel Tid udgjorde den jydſke Bindeegn — ſaa vil jeg bemærke, at, derſom det ærede Mindretal fik ſin Krig ſat igjennem, vilde det gaa ud over hele Landet. Thi der ſtaar i den nævnte Forordning af 1845 om Opkjøb af Landmandens Produkter: „Det ſkal herefter være alle Landboere i de danſke Provindſer“ — alſaa ikke blot dem i Hammerum Herred eller Bindeegnen — „hvad enten de ere Gaardmænd, Huſmænd eller Inderſter, tilladt paa Landet at opkjøbe ſamt til Kjøbſtæderne at indbringe og der i ſtore og ſmaa Partier at ſælge alle Naturalprodukter af Landbrug, Kreaturhold, Havedyrkning og Fiſkeri ſamt alle Slags Skoveffekter og Løv“. Det er denne Beſtemmelſe, ſom er opretholdt i Næringsloven, og derſom de Herrer i Mindretallet ville gjøre ſig den Uleilighed, ſom de bør gjøre, naar de komme frem med et ſaa indgribende Forſlag, at efterſe Domsſamlingerne — jeg ſkal med Fornøielſe give min Beileidning